5.3 Štatistické úrady členských štátov poskytnú Eurostatu základné informácie vypracované v súlade so spoločnými parametrami a jednotným technickým formátom (článok 5 a príloha I).

5.4 Štatistické jednotky sú tie, ktoré sú uvedené v nariadení (EHS) č. 696/1993 alebo iné, ktoré budú určené v budúcnosti (článok 6). Taktiež bude zavedený systém kontroly vytvorený Komisiou a členskými štátmi (článok 7).

5.5 Eurostat vypočíta PPP za každý kalendárny rok. (článok 8) a bude poverený jeho zverejnením na agregovanej úrovni za každý členský štát (článok 9).

5.6 Návrh nariadenia nevyžaduje, aby členské štáty vykonávali zisťovania len kvôli výpočtu korekčných koeficientov, ktoré sa uplatňujú na mzdy a dôchodky úradníkov a ostatných zamestnancov Európskych spoločenstiev (článok 10).

5.7 Priestorové a časové korekčné koeficienty. PPP sú vypočítané **z ročných priemerov cien** (článok 2 ods. 2). Nakoľko „sa zber údajov môže obmedziť na jedno alebo viac miest v rámci ekonomického územia“ a zároveň „na konkrétne časové obdobie“, členské štáty musia uplatniť **časový korekčný koeficient** (ktorý by nemal byť starší ako jeden rok) a **priestorový korekčný koeficient** (ktorý by nemal byť starší ako šesť rokov) (príloha I, Metodika číslo 2 až 4.)

V Bruseli 13. septembra 2006

Predsedníčka

Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

Anne-Marie SIGMUND

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o colnom a obchodnom prostredí bez dokumentov v papierovej forme“

KOM(2005) 609, konečné znenie – 2005/0247 (COD)

(2006/C 318/08)

Rada sa 17. januára 2006 rozhodla podľa článku 95 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom stanovisko k horeuvedenej téme.

Odborná sekcia pre jednotný trh, výrobu a spotrebu poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 12. júla 2006. Spravodajcom bol pán Burani.

Európsky hospodársky a sociálny výbor prijal na svojom 429. plenárnom zasadnutí 13. a14. septembra 2006 (schôdza z 13. septembra) 190 hlasmi za, pričom 3 členovia sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. **Úvod**

1.1 Predmetom nového návrhu Komisie je elektronické colníctvo, vďaka ktorému by colné systémy mali byť úplne automatizované, interoperabilné, bezpečné, dostupné a plne elektronické, bez dokumentov v papierovej forme. Tento návrh je potrebným doplnkom pri zavádzaní nového colného kódexu Spoločenstva, predloženého Komisiou ([1]), ku ktorému EHSV vypracoval samostatné stanovisko.

1.2 Zavedenie navrhovaného elektronického systému predpokladá spoločné a koordinované úsilie všetkých členských štátov nielen, čo sa týka colníc, ale aj voči inštitúciám, zodpovedným za iné než colné hranice, ktoré majú prijať záväzok zavádzať do praxe koncepciu **jednotného okna a jediného vybavovacieho miesta („spoločného miesta kontroly“):** naplnenie týchto dvoch cieľov umožní operátorom zjednodušené, rýchlejšie a hospodárnejšie vykonávanie colných úkonov a colniciam umožní účinnejšiu kontrolu riadenia rizík.

1.3 Členské štáty už venovali značné prostriedky do zavádzania elektronických colných systémov: aj tak však medzi týmito systémami existujú značné rozdiely, jednak pokiaľ ide o sofistikovanosť, jednak čo sa týka predpisov a využívania údajov. Súčasná úroveň zosúladenia je teda nedostačujúca, k čomu sa pridáva ešte dôležitejší a stále nevyriešený problém: chýbajúca **interoperabilita systémov**.

([1]) KOM(2005) 608, konečné znenie.

1.4 Interoperabilita umožní výmenu informácií medzi správami z rôznych krajín; o pozornosti venovanej občanom svedčí aj skutočnosť, že tento projekt ráta aj s možnosťou poskytovať **rozhrania s obchodnou komunitou,** a to nie iba preto, aby sa umožnilo zavedenie zásady jediného vybavovacieho miesta, ale aj kvôli zabezpečeniu výmeny informácií. Keď bude nový elektronický systém plne funkčný, pôjde o výrazný pokrok – aspoň čisto z hľadiska colného systému – smerom k vytvoreniu zjednoteného vnútorného trhu, ktorý bude mať už iba vonkajšie hranice. V každom prípade však treba pripomenúť, že globálny rozmer trhov si vyžaduje brať do úvahy vzťahy s tretími krajinami. O tomto aspekte sa v dokumente Komisie nehovorí.

2. **Všeobecné pripomienky**

2.1 Komisia upozorňuje na skutočnosť, že ciele v oblasti elektronického colníctva založeného na interoperabilných systémoch by sa mohli splniť aj vytvorením centralizovaného colného systému; upresňuje ale, že toto riešenie nie je z viacerých dôvodov možné, pričom jedným z týchto dôvodov sú ťažkosti s prenosom prevádzkovej zodpovednosti z členských štátov na Komisiu na základe výnimky z dodržiavania zásad proporcionality a subsidiarity. S najväčšou pravdepodobnosťou však skutočný dôvod týchto ťažkostí spočíva v odmietaní členských štátov vzdať sa svojich výsadných práv, hoci sú si vedomé skutočnosti, že časť colných príjmov patrí do priamej kompetencie rozpočtu Spoločenstva. EHSV sa domnieva, že jednotné spravovanie colníc by malo figurovať medzi dlhodobými cieľmi Únie: takéto spravovanie by malo výhody z hľadiska jednoduchosti, dôveryhodnosti a nákladov, ako aj z hľadiska interoperability s ostatnými systémami EÚ a tretích krajín. Pri potenciálnom oneskorovaní zavedenia základných systémov vyvinutých každou z 25 členských krajín vzniká potreba zhodnotiť, či by nebolo výhodnejšie zaviesť plne automatizované systémy, ako sú „Automated Import System" (automatizovaný dovozný systém) a „Automated Export System" (automatizovaný vývozný systém), prepojené jednotným európskym prístupovým miestom (Single European Access Point).

2.2 Iniciatíva Komisie bola potrebná, keďže zavádzanie nového colného kódexu si vyžaduje, aby postupy boli v súlade s novými pravidlami. Okrem toho je táto iniciatíva súčasťou rámca sérií iniciatív, schválených vo viacerých ďalších oblastiach, ktoré sú súčasťou *elektronickej Európy* a *elektronickej správy* ([2]). Presnejšie povedané, je predĺžením záväzkov prijatých v roku 2003 na základe oznámenia *Komisie Rade o jednoduchom colnom a obchodnom prostredí bez dokumentov v papierovej forme* ([3]). Tieto záväzky boli načrtnuté – aspoň čo sa týka zrušenia papierových dokumentov – v programe *„Colníctvo 2007"* ([4]) a boli zopakované pri príležitosti zmeny nariadenia o colnom kódexe v roku 2004 ([5]).

([2]) Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, o úlohe elektronickej štátnej správy v budúcnosti Európy, KOM(2003) 567, konečné znenie z 26.9.2003.

([3]) KOM(2003) 452, konečné znenie z 24.7.2003, spomínané v stanovisku o Colnom kódexe.

([4]) KOM(2002) 26, konečné znenie z 21.3.2002, predmet stanoviska EHSV: Ú. v. ES C 241 zo 7.10.2002.

([5]) KOM(2003) 452, konečné znenie z 24.7.2003, predmet stanoviska EHSV: Ú. v. EÚ C 110 z 30.4.2004.

2.3 EHSV môže iba podporiť základné inovácie, ktoré zavádza systém navrhovaný Komisiou: vzájomné prepojenie národných systémov, vytvorenie rozhrania pre hospodárske subjekty prostredníctvom jediného vybavovacieho miesta, možnosť predkladať žiadosti o colné konanie v elektronickej forme a integrované riadenie rizík predstavujú nepopierateľný základ pre pokrok, pod podmienkou, že náklady pre celú spoločnosť a hospodárske subjekty budú zvládnuteľné. Z tohto dôvodu by bolo rozumné zvážiť následky týchto prevratných zmien na colných zamestnancov (prostriedky, odborná príprava, kariéra, adaptácia).

2.4 EHSV však nemôže nevysloviť niekoľko pripomienok týkajúcich sa integrovania informačných systémov a ich vzájomné doplňanie sa. Komisia má zámer dospieť k úplnej interoperabilite colných systémov: colné správy si majú navzájom medzi sebou vymieňať informácie a výmena informácií sa má diať aj medzi „medzi colnými správami a inými orgánmi, ktoré sú zapojené do medzinárodnej prepravy tovaru". V tejto definícii isto nie sú zahrnuté **správy poverené vyberaním DPH.** napriek tomu by však bolo užitočné vytvoriť organické prepojenie medzi colnicami a správami poverenými výberom DPH, aby bolo možné kontrolovať – hoci aj len v určitých prípadoch a v súvislosti s niektorými tovarmi – **falšovanie ochranných známok.** Tento jav síce nie je nový, je však na vzostupe: tovary dovážané z tretích krajín sú často dané do obehu (po zaplatení DPH) v rámci Spoločenstva s európskymi ochrannými známkami, alebo s falošnými európskymi ochrannými známkami.

2.5 Ďalej, EHSV by chcel obrátil pozornosť na druhý bod odôvodnenia návrhu rozhodnutia: „Celoeurópske opatrenie elektronickej správy … si vyžaduje opatrenia na **zvýšenie efektívnosti … v boji proti podvodom, organizovanému zločinu a terorizmu…**". Zámer je jasný; menej jasné je už to, ako umožnia ustanovenia uvedené v návrhu dosiahnuť tento cieľ. Zbieranie údajov na colné účely nesmie v skutočnosti slúžiť na iné účely bez toho, aby sa **vytvoril systém komunikujúci s ostatnými systémami**.

2.5.1 V decembri 2004 Rada prijala **„Haagsky program**", pričom vychádzala z hodnotenia Komisie ([6]) a odporúčania EP zo 14. októbra 2004. Program definoval sled opatrení a akcií na posilnenie bezpečnosti v EÚ a zvlášť na vytvorenie **„policajnej, colnej a súdnej spolupráce".** V ďalšom dokumente z 10. júna 2005 sa uvažovalo o vypracovaní **akčného plánu na zavedenie Haagskeho programu**, ktorý odkazoval na uznesenie Rady JAI (*Justice et affaires intérieures*; Spravodlivosť a vnútorné veci) z 30. marca 2004 o colnej spolupráci, ako aj na oznámenie o boji proti pašovaniu zakázaných tovarov, alebo tovarov, obchodovanie s ktorými sa riadi vlastnými pravidlami. V ešte neskoršom dokumente ([7]) bola colná spolupráca znova uvedená medzi prioritami. Všetky návrhy uvádzané vo vyššie

([6]) KOM(2004) 401, konečné znenie.

([7]) KOM(2005) 184, konečné znenie.

uvedených dokumentoch sú založené na **disponibilite informácií** v oblasti represie, čo je prvok, ktorý sa nachádza aj v Haagskom programe. S ohľadom na celý súbor a povahu prebiehajúcich projektov pokladá EHSV za zrejmé, že ak uvažujeme o elektronickom colnom systéme a ak má tento systém pretrvať, je potrebné pri jeho zavedení, alebo neskôr, aby **bola colná databáza prepojená s ostatnými systémami**, zvlášť s tými, ktoré sa týkajú vnútornej bezpečnosti v Európe a tretích krajín. pričom samozrejme zostáva nezmenená povinnosť rešpektovať súkromie, služobné tajomstvo a ustanovenia o ochrane údajov.

2.5.2 S výnimkou citácie v odseku 2.5.1 dokument Komisie nehovorí o tejto potrebe. V odôvodnení v dokumente Komisie sa vôbec neuvádza zmienka o Haagskom programe. V časti „*Súlad s inými politikami a cieľmi Únie*“ je citovaná iba Lisabonská stratégia a iniciatívy v oblasti *elektronickej Európy* a *elektronickej správy*. Ak aj vezmeme do úvahy článok 3 bod d), o ktorom sa ešte bude hovoriť nižšie, vynechanie v takom rozsahu zrejme nebude náhodné a Komisia by mala jasne vysvetliť jeho dôvod; v každom prípade nie je možné akceptovať, že iniciatíva, ktorá už mala byť prijatá, je jednoducho odložená na neurčito.

2.5.3 V prípravnej fáze tohto dokumentu Komisia zorganizovala až šesť seminárov počas dvoch rokov, kládla otázky užívateľom a organizovala diskusie v rámci výboru pre colný kódex, politickej colnej skupiny, skupiny Colníctvo 2007 a kontaktnej skupiny s obchodníkmi; naopak, vôbec sa nehovorí o kontaktoch s agentúrami Europol, OLAF, ani s ostatnými riaditeľstvami Komisie. Systém nemôže byť pripravovaný tak, že sa bude brať ohľad iba na nároky jeho priamych užívateľov; ak má byť štruktúrovaný spôsobom, aby mohol byť prepojený s inými systémami, nezaobíde sa bez poznania vlastností a požiadaviek týchto systémov. EHSV sa domnieva, že sa tu potvrdzujú výhrady, ktoré už vyjadril vo svojom stanovisku k Colnému kódexu Spoločenstva a ktoré sa týkali absencie skutočného uvedomenia si **vzájomnej závislosti rôznych verejných správ v boji proti kriminálnym javom**.

2.5.4 Úplná zmena prístupu v zmysle predchádzajúceho odseku je možno náročná vzhľadom na krátke lehoty, aké program stanovuje pre zavádzanie; nezdá sa však nemožné pripravovať už teraz **bezpečnostné opatrenia pre „chúlostivé tovary“** (zbrane, výbušniny, jadrový materiál, stroje a zariadenia pre chemický priemysel, psychotropné látky, alkohol, tabak, atď.). Tieto opatrenia by sa mohli premietnuť do zbierania údajov, ktoré sú automaticky alebo na požiadanie odovzdávané orgánom, zodpovedným za každú z týchto oblastí.

2.6 V súlade so zásadou subsidiarity sú z **rozpočtu Spoločenstva financované tie náklady**, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie interoperability systémov, jednotného okna a colných portálov. Tieto náklady sú odhadované na približne 180 miliónov EUR, ktoré budú rozdelené do postupne rastúcich ročných dotácií, od 4 miliónov EUR v roku 2006 až do 111 miliónov EUR od roku 2011. EHSV súhlasí s týmto financovaním, zároveň však vyjadruje svoje rozpaky v súvislosti s rozhodnutím zaradiť do rozpočtu Spoločenstva **výdavky** spojené **s národnými portálmi:** hoci je pravdou, že uvedené portály sú k dispozícii pre všetky hospodárske subjekty, tak vnútroštátne, ako aj z iných krajín Únie, veľmi pravdepodobne ich budú využívať väčšinou vnútroštátne hospodárske subjekty. Bolo by preto vhodnejšie, aby náklady na portály vzali na seba skôr členské štáty ako Spoločenstvo. Prirodzene, bolo by to inak, ak by sa Komisia chcela odvolávať na európske portály, o ktorých sa však výslovne nezmieňuje.

2.7 Čo sa týka **termínov zavádzania**, Komisia vypracovala kalendár, povinný pre všetky členské štáty. Lehoty sú vyrátané na základe dátumu zverejnenia rozhodnutia v úradnom vestníku: **tri roky** pre zavedenie interoperabilných automatizovaných systémov colného konania, registračných systémov pre hospodárske subjekty a pre informačné portály; **päť rokov** pre vytvorenie siete miest jednotného prístupu a colného prostredia, ktoré bude v súlade s normami Spoločenstva; **šesť rokov** pre zavedenie služby jednotného okna. EHSV sa domnieva, že tieto lehoty, hlavne prvá, boli **stanovené pomerne optimisticky**: tri roky nie je veľa, ak si uvedomíme skutočnosť, že majú zahŕňať niekoľko mesiacov skúšok programov a výmen s ďalšími účastníkmi. Ďalej, nie všetky členské štáty dosahujú rovnakú úroveň elektronického colníctva a disponibility finančných a ľudských zdrojov. Pre fungovanie systému, a ešte väčšmi pre jeho dôveryhodnosť, by bolo nežiadúce, ak by nerešpektovanie lehôt zo strany jedného alebo viacerých členských štátov prinútilo Komisiu udeľovať výnimky. Je preto potrebné revidovať súčasný viacročný strategický plán, pričom treba vziať do úvahy, že:

— je nutné, aby všetky členské štáty systém plne implementovali pred tým, než sa uvedie do prevádzky,

— je nutné, aby podniky mali na prípravu systémov aspoň 12 mesiacov od chvíle, keď dostanú všetky požiadavky od colnej správy svojho štátu. Priemysel a obchod by nemali mať povinnosť podávať predbežné colné vyhlásenia pri dovoze a vývoze, kým nie je úplne dokončené zavádzanie homogénnych systémov.

3. **Konkrétne pripomienky**

3.1 **Článok 2: ciele** Medzi cieľmi návrhu je uvedené aj úsilie o spoločný prístup ku kontrole tovaru a k zadržaniu nebezpečného a nezákonného tovaru; ak sa zohľadnia návrhy EHSV v bode 2.5.4, by tento cieľ mal byť formulovaný inak.

3.2 **Článok 3: výmena údajov.** Bod d) tohto článku hovorí o tom, že colné systémy by mali zabezpečovať výmenu údajov s „inými správami alebo orgánmi, ktoré sú zapojené do medzinárodnej prepravy tovaru“. EHSV sa už podrobne vyjadril k obmedzenému charakteru tejto definície (pozri bod 2.4 a nasledujúce body). Ak bude návrh zahrnúť Haagsky program do kapitoly „*Súlad s inými politikami a cieľmi Únie*“ prijatý, formulácia tohto odseku by mala byť podľa toho zmenená. V každom prípade treba objasniť znenie textu, keďže môže viesť k rôznym výkladom: buď sa hovorí o správach, „ktoré sú zapojené do medzinárodnej prepravy tovaru“, ako o alternatíve k „orgánom“, alebo sa hovorí o správach vo všeobecnosti a v takom prípade by bolo potrebné špecifikovať, že na základe tejto formulácie chce Komisia zaviesť prístup, ktorý bude v súlade s Haagskym programom. Súčasné pomerne vágne znenie – a teda aj jeho výklad – ponecháva veľa priestoru pre rôzne nejasnosti.

3.3 **Článok 4: systémy, služby a harmonogram** Ako je uvedené v bode 2.7, **lehoty** pre zavádzanie systému sú príliš optimistické: Komisia by mala tento bod väčšmi prehĺbiť po technickej stránke spolu s členskými štátmi, ako aj s **ich rôznymi priamo zainteresovanými orgánmi**, aby sa ubezpečila, že všetci výslovne zaručia, že sú schopní v stanovených lehotách splniť prijaté záväzky.

3.4 **Článok 9: zdroje** Článok 9 rozdeľuje medzi Komisiu a členské štáty požadované ľudské, rozpočtové a technické zdroje, pričom Komisia je zodpovedná za komunitárne zložky a členské štáty sú zodpovedné za vnútroštátne zložky. Formulácia tohto článku je správna, je však spätá s ustanoveniami článku 10, pokiaľ ide o význam a obsah pojmov „komunitárne zložky“ a „vnútroštátne zložky“.

3.5 **Článok 10: finančné ustanovenia** Ani formuláciu tohto článku nemožno kritizovať, sú tu však riziká spojené s jeho výkladom. Odsek 3 stanovuje, že členské štáty znášajú náklady na vnútroštátne zložky „vrátane rozhraní s inými vládnymi orgánmi a hospodárskymi subjektmi“. Bolo by potrebné vychádzať z predpokladu, že **portály** – ktoré sú zvyčajne realizované v národnom jazyku a podľa potrieb hospodárskeho subjektu v danej krajine – sú považované **za vnútroštátne zložky**. V dôvodovej správe (pozri bod 2.6) sa však uvádza, že portály sú považované za **komunitárne zložky**; tento výklad by bol nepochopiteľný pre toho, kto by si prečítal iba znenie tohto článku. EHSV sa domnieva, že tento odsek by mal byť zrevidovaný: mala by byť zrevidovaná jeho podstata (v prípade, že by sa tieto pripomienky stretli s pozitívnym prijatím), alebo aspoň jeho forma (v opačnom prípade), aby bola rešpektovaná zásada transparentnosti.

3.6 **Článok 12: Správy** Členské štáty každoročne najneskôr 31. decembra podávajú Komisii výročnú správu o pokroku činnosti a o dosiahnutých výsledkoch; na základe týchto správ Komisia najneskôr 31. marca nasledujúceho roku vypracuje konsolidovanú správu, obsahujúcu výsledky prípadných monitorovacích návštev a iných kontrol. Vcelku sa tejto zásade nedá nič vyčítať, je však namieste klásť si otázku, aký je význam týchto „monitorovacích návštev“ a či by ich výsledky mali byť zverejňované.

3.7 **Článok 13: konzultácie s hospodárskymi subjektmi.** Predpokladá sa, že Komisia a členské štáty pravidelne konzultujú s hospodárskymi subjektmi vo všetkých fázach prípravy, vývoja a rozmiestnenia systémov a služieb. Konzultácie sa uskutočňujú podľa mechanizmu, na základe ktorého sa pravidelne stretáva reprezentatívny výber hospodárskych subjektov. EHSV sa domnieva, že tento druh mechanizmu je v súlade s bežnou praxou v Spoločenstve a že rešpektuje zásady konzultovania a transparentnosti. Skúsenosť však učí, že je potrebné, aby konzultovanie neviedlo k prílišnému množstvu rozmanitých požiadaviek a iných rozporuplných tendencií vytvárajúcich prekážky, ktorých prekonanie by si vyžadovalo mnoho času a nerozumných kompromisov. Je preto potrebné, aby fáza konzultácií síce vyčerpala všetky potrebné body, aby však bola zlučiteľná s potrebou prijatia rýchleho rozhodnutia.

3.8 **Článok 14: pristupujúce a kandidátske krajiny.** Článok hovorí o tom, že Komisia informuje uvedené krajiny o iniciatívach a pokroku v rôznych fázach a umožňuje im, aby sa na nich zúčastňovali. Táto formulácia je však veľmi vágna: nie je spresnené, či sa tieto krajiny môžu zúčastňovať ako aktívni členovia, alebo výlučne ako pozorovatelia, či majú právo zavádzať paralelné colné systémy s vyhliadkou na svoje pristúpenie k Únii, ani to, či v takomto prípade môžu dostať príspevky z rozpočtu Spoločenstva. EHSV žiada, aby bolo toto ustanovenie formulované jasnejšie.

V Bruseli 13. septembra 2006

Predsedníčka

Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

Anne-Marie SIGMUND